

סדר קדושים | מסכת בכורות ל"ז-מ"ג
פרשת וירא | י"ד-כ' בחשוון תשפ"ז (25-31 לאוקטובר 2026)

מן התלמוד

בכורות ל"ז, א'

ולימא ליה מאי אפסדתך? לא צריכא, כגון
דזבין ליה ממקום מומא, דאמר ליה: אי לאו
דאכלת הוה מחזינא ליה ושרי ניהליה

אי לאו דאכלת – אם לא היית אוכל.
הוה מחזינא ליה – הייתי מראה אותו.
שרי ניהליה – והיו מתירים לו אותו

א

הסבר: מדובר על ישראל שאכל בטעות בשר של בכור שהיה שייך לכוהן. הוא אינו יכול לטעון שהבכור ממילא היה אסור באכילה ולכן לא נגרם לכוהן הפסד, משום שהכוהן יכול לומר שאלמלא אכל הישראל את הבשר – היה מראה לחכם את המקום שהיה בו מום, והחכם היה מתיר לו אותו באכילה.

מי אנחנו?

1. אנחנו לקוחים בעיקר מפסוקים ותפילות.
2. המפורסמים שבינינו הם "עם ישראל חי", "והאר עינינו", "ובאו האובדים" ועוד רבים אחרים.
3. המנגינות שלנו נשמעות בתפילות, בבתי כנסת ובאירועים יהודיים ברחבי העולם.

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 16:16	כניסת שבת: 17:35
יציאת שבת: 28:17	יציאת שבת: 36:18
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 16:32	כניסת שבת: 16:14
יציאת שבת: 30:17	יציאת שבת: 31:17

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מיהו האיש עם הגיטרה באיור?
- 2 באילו שנים הוא חי?
- 3 מה היה הכינוי שלו?
- 4 מהו הגשר מאחור ואיך הוא קשור לדמות?
- 5 מהו שם היישוב החסר בשלט ואיך הוא קשור לדמות?

על המפה | המושב מבוא מודיעים

בשנת 1964 הוקם היישוב מבוא מודיעים על ידי גרעין נח"ל מתנועת הנוער עזרא, בחבל מודיעין, סמוך לעיר מודיעין של ימינו. שמו של היישוב קשור לעיר מודיעים הקדומה, המזוהה עם מקום מוצאם של החשמונאים. על ידי גרעין נח"ל מתנועת הנוער עזרא. כעבור כשש שנים עזב הגרעין המיישב למקום קבע במבוא חורון, והיישוב ננטש. הוא יושב מחדש על ידי הרב שלמה קרליבך וחסידיו,

שרידי המנזר הביזנטי נופי המושב (Wikipedia, Bukvoed)

שרובם הגיעו מארצות הברית. הרב קרליבך גר בארצות הברית, אך היה מגיע מדי שנה לביתו במושב ועורך בו קבלת שבת וסעודות, ובית הכנסת והקהילה שבו הפכו למוקד של תפילה, שירה, לימוד וחייבור בין אנשים. כך הפך היישוב הקטן לאחד המקומות המזוהים עם מורשתו המוזיקלית והרוחנית.

תלמוד

חושבים

קוראים

יום א'

דף ל"ז: חנות לממכר בשר טרפה

מודעות גדולות נתלו ברחבי העיר: הודעה חשובה! כל הבשר שנקנה בחנות פלונית הרי הוא טרפה! העיר היתה כמקרה. התברר שנוכל מעיר אחרת התחפש לשומר תורה ומצוות, פתח חנות לממכר בשר ומכר בחנותו בשר טרפה. "עכשו נתבע אותו לדון תורה, שיחזיר את כל הכסף!" אמר אחד הקונים לחברו. חברו ענה לו: "אם אכלת את הבשר, איזה כסף תתבע? אני עוד לא השתמשתי בבשר שקניתי, ולכן אני יכול להחזיר לו את הבשר ולבקש כסף, כי המקח היה בטעות, אבל אתה כבר אכלת את הבשר ואין לך מה להחזיר לו!" במשנה הנלמדת בדף זה נאמר שאף על פי כן על המוכר לשלם לקונה כסף גם על הבשר שכבר אכל, למרות שהבשר כבר איננו. אחד ההסברים לכה הוא, שחז"ל קנסו את המוכר על שהכשיל אותם באכילת איסורים.

מה היה ההבדל בין שני הקונים ששוחחו לאחר שהתפרסם הדבר?

יום ב'

דף ל"ח: כבוד תלמידי חכמים

אמר רבה בר בר חנא: "סיפר לי רבי יוחנן בן אלעזר: "בשכונה שלי התגורר יהודי זקן ורבי יוסי בן לקוניא שמו, וכל ימי חייו לא עברתי לפני המקום שבו הוא ישב, מפני כבודו, כי הוא היה גדול הדור. פעם אחת עברתי לפניו בלא כונה, וכשהוא ראה אותי, אמר לי: "שב בני, שב!" היה לידי עגל בכור שבעינו היתה מחלה, והוא אמר לי: "במשנה נקבעה הלכה שאם בעין הבכור יש מחלה מסוימת, הרי הוא בעל מום ואינו תמים הראוי לקורבן. הבט בבכור שנמצא כאן וראה שיש בעיניו את המחלה הזו". רבי יוחנן בן אלעזר היה אמורא בעצמו, ובכל זאת הוא כיבד כל כך את גדול הדור שהוא לא היה עובר לפני מקום ישיבתו.

מדוע רבי יוחנן כיבד כל כך את רבי יוסי בן לקוניא?

יום ד'

דף מ': שושן הבירה בהר הבית

בתלמוד לומדים על "שתי אמות שהיו בשושן הבירה" - ביציע שהיה בשער המזרחי של בית המקדש, ושמו היה "שושן הבירה". בשער המזרחי היו שני מקלות ששימשו למדידות אורך, כל אחד מהם באורך אמה, אבל היה הבדל של אצבע באורכם. אחד המקלות היה ארוך באצבע מהמקל השני. מדוע עשו כן? כאשר הזמינו אמונים לעשות מלאכה בבית המקדש, סיכמו איתם למשל: עליכם לבנות שש אמות של חומה ותקבלו כן וכן כסף לכל אמה. קשה מאוד למדוד שש אמות בדיק. מה יהיה אם הם יבנו שש אמות פחות סנטימטר - כסף ההקדש המיותר שהם יקבלו עבור הסנטימטר אסור בשימוש! לכן, אחרי ביצוע העבודה היו מודדים את מלאכתם במקל האמה הגדול יותר, וכן לא יבואו לידי חשש שימוש בכסף הקדש.

היכן הייתה "שושן הבירה" שעליה מסופר בקטע?

יום ג'

דף ל"ט: בהמה בעלת מום

פעמים וצריך לקבוע האם בהמה מסוימת היא בעלת מום או לא. ניתן לקבוע שהיא בעלת מום, אך רק אם ניסו לרפא אותה ולא הצליחו. אולם אם ניסו לרפא אותה בצורה לא מוצלחת, אי אפשר לקבוע שהיא בעלת מום בודאי, כי יכול להיות שהיא לא קיבלה את הטיפול המתאים. לכן רק אם נעשו הפעולות המתאימות כגון שהאכילו אותה עשבים לחים ועשבים יבשים כשצריך, נתנו לה שתיה כשהיא נמצאת בשדה, במקום מיוחד ומרוחק וכדומה, רק אם נעשו עבורה כל הפעולות הללו ולא התרפאה, קובעים שהיא בעלת מום קבוע.

למה לא ממהרים לקבוע שהבהמה בעלת מום?

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0
התלמוד	רבי יהודה	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	הקמת בית המקדש השני	המלכה	חורבן בית המקדש	שלמה המלך	דוד המלך	מיתן תורה	אפרים ומנשה	אברהם אבינו	ברייתא
התלמוד	הנשיא	עקיבא	ביהמ"ק ה-2	הזקן	הקמת בית המקדש השני	המלכה	חורבן בית המקדש	שלמה המלך	דוד המלך	מיתן תורה	אפרים ומנשה	אברהם אבינו	ברייתא

דף מ"א: קורבנות בעלי מום

כִּי אֵין זֶה רֹאֵי לְהַבִּיאַ קוֹרְבָן כְּזֶה לֵה', מִמֵּתִינִים עַד שִׁפּוּל בּוֹ מוֹם, וְאֵז נִתֵּן לַפְדּוֹתוֹ.

אין מקריבים בבית המקדש אלא קורבנות מובחרים בתכלית השלמות. קורבנות בעלי מום פוֹדִים וְשׁוֹחֲטִים אותם. אֶפְשָׁר לַפְדּוֹת רֶק קוֹרְבָן שֵׁשׁ לוֹ מוֹם קָבוע הפוסל אותו מלהיות קורבן. כָּבֶשׂ שֶׁלֹא נִפְסַל מלהיות קורבן, אֶלֶא נִמְנָעִים לְהַקְרִיב אוֹתוֹ מְסִיבוֹת כָּאֵלוֹ וְאַחֲרוֹת

לפי הקטע, מה ההבדל בין מום קבוע בהמה שאינה ראויה כרגע להקרבה?

ישראל

חברות

חושבים

אלים

חידה!

שתי אותיות, עשרים ושישים
אם יש עשר ביניהן זהו ארנק
אם יש שש ביניהן זהו כלי שתייה
ואם יש שבעים ביניהן – כדאי להתרחק

דף מ"ב: רבי אלעאי

רבי אלעאי הָיָה תִנָּא בְּדוֹר הַשְּׁלִישִׁי שֶׁל הַתְּנָאִים, וְהָיָה תַלְמִידֶם שֶׁל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הוֹרְקָנוֹס וְשֶׁל רַבִּי גַמְלִיאֵל דִּיבְנָה. רַבִּי אֱלִעֲזַי אָמַר אֶת הָאִמְרָה הַמְּפֹרָסֶמֶת: בְּשִׁלוּשָׁה דְּבָרִים אָדָם יִכָּר: בְּכֹסֶסוֹ, בְּכִיסּוֹ וּבְכַעֲסוֹ. רַבִּי אֱלִעֲזַי זָכָה לְנַחַת רַבָּה מִצְאָצְאִיו, שְׁנֵי בָנָיו הָיוּ גַם הֵם תְּנָאִים, רַבִּי יְהוּדָה בֶּר אֱלִעֲזַי וְרַבִּי יוֹחָנָן בֶּר אֱלִעֲזַי. הוּא זָכָה גַם לְנֶכֶד תִּנָּא – רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה.

מצאו בקטע את שמותיהם של לפחות שלושה בני משפחה שהיו תנאים.

דף מ"ג: כֶּהֱן בַּעַל-מוֹם

כֶּהֱן בַּעַל-מוֹם אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲבֹד בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ. יִשְׁנֶם סוּגֵי מוֹמִים שׁוֹנִים וְרַבִּים שְׁאֵם אֶחָד מֵהֶם הוֹפִיעַ אֶצֶל כֶּהֱן הוּא פָסוּל לַעֲבֹדָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ. לְכֶהֱנִים יֵשׁ מֵאָה וְאַרְבָּעִים סוּגֵי מוֹמִים הַפּוֹסְלִים אוֹתָם לַעֲבֹדָה בַּמִּקְדָּשׁ. הַרְמַב"ם בִּהְלָכוֹת בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ כּוֹתֵב שֶׁיִּקָּר עֲבוֹדָתָם שֶׁל דִּינֵי בֵּית הַדִּין שֶׁבִּלְשֹׁכַת הַנְּזִית הָיְתָה לְבִדּוּק אֶת הַכֶּהֱנִים מִמוֹמִים וּלְיָדָא שְׁהֵם מְיוֹחָסִים וְהֵם כֶּהֱנִים כְּשָׂרִים.

כמה סוגי מומים הפוסלים כהן לעבודה במקדש מוזכרים בקטע?

שאלות השבוע ???

- באלו שלושה דברים אדם יוכר?
- מה עושים עם בהמת קורבן שנפל בה מום?
- איזה קנס הטילו חכמים על מי שמוכר טריפות?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכות. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@talmudisraeli.co.il יש לציין את מס' העולן עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

2019 שנת סיום השי"ס ללומדי הדף היומי

2017 70 שנה למדינה

1969 הרב אריה לויין

1967 מלחמת ששת הימים

1948 הקמת המדינה

1947 מלחמת העצמאות

1939 שואה

1897 הרצל

רבי יוסף קארו

1500 העת החדשה

1492 גירוש ספרד

הרמב"ם

רש"י

רבי סעדיה גאון

510 ימי הביניים תקופת הראשונים

מתפלפלים

בכיתה תלמיד חדש. בהפסקה הוא ניגש לילדים שמשחקים יחד ומבקש להצטרף. הילדים מכירים אותו קצת ויודעים שהוא מתקשה במשחק, ולעיתים המשחק איתו נעשה פחות מהנה.

מצד שני:

אולי דווקא ילד שמתקשה להשתלב צריך שמישהו יפתח עבורו את הדלת. אם אף אחד לא ייתן לו הזדמנות – איך הוא אי פעם ירגיש חלק מהחבורה?

מצד אחד:

הילדים כבר התחילו משחק והם רוצים ליהנות. הם לא חייבים לוותר בכל פעם על מה שהם רוצים רק כדי לא לפגוע בו.

... מה צעתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפלפלתם' עליה אתם מזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

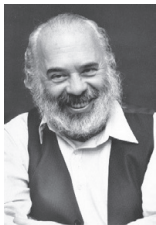
האתגר השבועי הולכים הצרכו של קרליבך

הרב שלמה קרליבך ידע לראות אנשים, להקשיב להם ולשמח אותם. **האתגר שלכם:** בחרו תכונה אחת ונסו אותה במשך שבוע –

👁️ לראות מישהו שנמצא בצד | 🧡 להקשיב באמת |
😊 לשמח | 🍌 לצרף מישהו | ❤️ לומר מילה טובה.
איזו תכונה בחרתם? ומה עשיתם איתה השבוע? שתפו אותנו במייל שלנו ותיכנסו להגרלה!

דמות | הרב שלמה קרליבך

הרב שלמה קרליבך נולד בברלין בשנת 1925 והגיע לארצות הברית עם משפחתו בשנת 1939. הוא היה רב, מחנך, זמר ומלחין. אבל אולי יותר מכל היה ידוע ביכולת שלו להתקרב לאנשים. הרב קרליבך החל להפיץ את תורת החסידות בסגנון חדש. בליווי הגיטרה שלו נדד ברחבי המדינה, כאשר התקבצו סביבו חסידים שהתלהבו מסגנונו.

ב-1976 התיישבו חסידיו ביישוב "מבוא מודיעים" על יד לטרון. הרב קרליבך התגורר שם באופן חלקי. שיריו קיבלו דירוג גבוה במצעד הפזמונים העברי השנתי בישראל. חלק משיריו קיבלו משמעויות לאומיות, ולחניו חדרו והחל להתפתח ז'אנר של שירה ותפילה בסגנון קרליבך.

הרב שלמה קרליבך (Wikipedia)

דבר תורה

בפרשתנו אנו מוצאים את אברהם אבינו יושב בפתח האוהל כשהוא מחלים מברית המילה, והקב"ה מגיע לבקרו. והנה, ברגע שמופיעים שלושה אורחים לא מוכרים באופק, אברהם כביכול "מניח" את ה' בצד ורץ לשרת אותם. מכאן למדו חז"ל את האמירה: "גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה". על פניו, הדבר תמוה ביותר, כיצד ייתכן שהכנסת אורחים, גדולה ככל שתהיה, עדיפה על פני מפגש ישיר עם בורא עולם? המהר"ל מפרג מסביר שהכנסת האורחים אינה תחרות או ניגוד להשראת השכינה, אלא היא – היא קבלת פני השכינה בדרגה הגבוהה ביותר. הקב"ה אינו נמצא רק בתפילות ובבתי הכנסת, אלא גילוי הוא דרך האהבה והאחוה שיש בין איש לרעהו, ובתוך עם ישראל. כשאברהם פותח את לבו וביתו לזולת, הוא לא עזב את ה' – הוא פשוט פגש אותו במקום העמוק והאמיתי ביותר שלו.

חמד של מושג

תפילת קרליבך

תפילת קרליבך היא סגנון תפילה המשלב את נוסח התפילה המסורתית עם ניגונים מלאי שמחה, התלהבות וחיבור. הרב שלמה קרליבך נהג להוביל תפילות שבהן הציבור שר יחד, לעיתים בניגונים שחיבר בעצמו, וכך ביקש לעורר את הלב ולהפוך את התפילה למפגש אישי ומשמעותי עם הקב"ה. עם השנים התקבל סגנון זה בקהילות רבות בישראל ובעולם, ובמיוחד בתפילות שבת וחגים. תפילת קרליבך מזכירה לנו שתפילה אינה רק אמירת מילים – אלא גם כוונה, רגש, שמחה וחיבור של הלב למילים שאנו אומרים.

תשובות

הציור השבועי

1. הרב שלמה קרליבך.
2. י"ח בטבת תרפ"ה – ט"ז בחשוון תשנ"ה (1994–1925)
3. הרבי המרקד.
4. גשר הזהב בסן פרנציסקו, העיר בה הקים הרב קרליבך את קהילת "אהבה ותפילה".
5. היישוב 'מבוא מודיעים', הוקם מחדש על ידי הרב קרליבך ותלמידיו.

חידה

האותיות כ' ו-ס' – אם שמים ביניהן י, ו' או ע' הן הופכות לכיס, כוס או כעס

מי אני

שירים שהלחין הרב שלמה קרליבך